UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Teaching Guide				
Identifying Data				2021/22
Subject (*)	Inclusive Education and Curriculum Adaptation		Code	652G04011
Study programme	Grao en Logopedia			
Descriptors				
Cycle	Period	Year	Type	Credits
Graduate	1st four-month period	Second	Basic training	6
Language	SpanishGalician			
Teaching method	Face-to-face			
Prerequisites				
Department	Pedagoxía e Didáctica			
Coordinador	Souto Seijo, Alba María		E-mail	a.souto1@udc.es
Lecturers	Souto Seijo, Alba María		E-mail	a.souto1@udc.es
Web				
General description	Nesta materia pretendemos que o alumnado do Grao de Logopedia se aproxime ao coñecemento das características, posibilidades, dificultades e beneficios dunha proposta educativa que promova a inclusión educativa e social. Tal como a experiencia e a reflexión profesional acredita, unha escola e sociedade inclusivas responde a unha construción colectiva, plenamente activa e participativa de toda a comunidade. O traballo colaborativo entre profesionais constitúese nun elemento clave tanto para o coñecemento das necesidades de cada contexto, de cada persoa, como a planificación e posta en práctica de proxectos e propostas educativas que promova a inclusión educativa e por suposto, en consoacia, a inclusión social. Igualmente potenciarase o uso de recursos do medio natural e social co fin de facer un uso responsable e sustentable deles. De aí que consideremos, que a profesional da logopedia pode e debe xogar un papel coprotagonista co resto de actores e actrices na construción colectiva deste proxecto educativo e social.			
Contingency plan	1. Modifications to the contents 2. Methodologies *Teaching methodologies that are maintained *Teaching methodologies that are modified 3. Mechanisms for personalized attention to students 4. Modifications in the evaluation *Evaluation observations: 5. Modifications to the bibliography or webgraphy			

Study programme competences	
Code	Study programme competences
A4	Coñecer e integrar os fundamentos educativos da Logopedia: Procesos de ensino e aprendizaxe.
A16	Coñecer as características diferenciais da intervención logopédica nos ámbitos familiar, escolar, clínico-sanitario e asistencial.
A23	Coñecer, aplicar e valorar criticamente as técnicas pedagóxicas, así como os recursos metodolóxicos e didácticos para o ensino da linguaxe.
A28	Adquirir un coñecemento práctico en intervención logopédica (formación práctica en ámbitos escolares, clínico-sanitarios e asistenciais).
B3	Apreciar as distintas manifestacións da diversidade.
B23	Traballar de forma colaborativa.
B24	Traballar en equipo e, de ser o caso, de forma interdisciplinar.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences		
A4Conocer e integrar os fundamentos educativos da Logopedia: Procesos de ensino e aprendizaxe	A16 A23 A28	B23 B24	C2
A16 Conocer as características diferenciais da intervención logopédica no ámbito escolar	A4 A16 A23 A28	B3 B23 B24	
A23 Coñecer, aplicar e valorar críticamente as técnicas pedagóxicas, así como os recursos metodolóxicos e didácticos para o ensino da linguaxe.	A28	B3 B23 B24	
A28 Adquirir un coñecemento práctico na intervención logopédica (formación práctica en ámbitos escolares).	A4 A16 A23	B3 B23	C2
A.29. Comprender o significado das adaptacións do currículo no marco dunha perspectiva inclusiva.	A16 A23	B3 B23	
B3 Apreciar as distintas manifestaciones da diversidade.	A4 A23	B23	C2
B23 Traballar de forma colaborativa cos distintos profesionais que interveñen sobre o alumnado.	A4 A16 A23 A28	B3	
B24 Traballar de forma interdisciplinar co profesorado e cos distintos membros dos departamentos de Orientación.	A4 A16 A28		
B.25. Saber incardinar o apoio logopédico dentrro da estrutura complexa de apoios que precisan as persoas con discapacidade	A4 A16	B3	
C.2. Respetar a diversidade lingúistica do entorno social e realizar una intervención logopédica basada en este respeto, utilizando na rehabilitación a lingua de uso mais frecuente do suxeito.	A4 A28	B3	

Contents	
Topic	Sub-topic
Bloque temático I: A resposta á diversidade no ámbito educativo : Evolución e modelos	1. A resposta á diversidade: factores sociais, políticos e psicopedagóxicos 2. Da educación segregada á educación integrada 3. A inclusión educativa: Principios e recursos estratéxicos

Bloque temático II:A atención aos problemas de linguaxe nunha escola inclusiva	1. A linguaxe como instrumento de mediación na comunicación didáctica. 2. Os problemas de linguaxe e a súa incidencia no rendemento escolar. 3. A Cooperación entre profesorado e logopedas 4. Organización do apoio logopédico desde unha perspectiva inclusiva. 5. A implicación da comunidade educativa no proceso educativo
Bloque temático III: As Necesidades educativas especiais na esfera da linguaxe: Resposta educativa	1. Retrasos de linguaxe derivados de deprivación social: intervención educativa 2. Discapacidade auditiva e linguaxe : Aspectos educativos 3. Discapacidade motórica e linguaxe: Aspectos educativos 4. Discapacidade intelectual e linguaxe: Aspectos educativos 5. Trastornos do Desenvolvemento e linguaxe: Aspectos educativos
Bloque Temático IV: Curriculum e Adaptacións curriculares na esfera da linguaxe.	1. Currículo e inclusión educativa 2. Adaptacións curriculares na esfera da linguaxe 3. O papel do logopeda no deseño e desenvolvemento das adaptacións curriculares. 4. Estratexias, medios e recursos para as adaptacións curriculares na esfera da linguaxe 5. Coñecemento e uso de materiais e recursos dende unha perspectiva da sustentabilidade e o respecto ao medio natural e social
Bloque temático V: Problemas psicosociais e linguaxe	1. Desigualdades sociais e linguaxe 2. Alumnado estranxeiro e adaptacións da linguaxe

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Directed discussion	A4 A16 A28 B23 C2	6	0	6
Case study	A16 A23 A28 B23	6	13	19
Research (Research project)	A4 A16 A23 A28 B3 B23 B24 C2	3	48	51
Short answer questions	A4 A16 A23 A28 B3	2	9	11
Collaborative learning	B23 B24	8	16	24

Workbook	A4 A16 A23 A28 B3 B24 C2	1	15	16
Oral presentation	A16 A23 A28 B3 B23 C2	1	5	6
Online discussion	A4 A16 A23 B23	2	2	4
Guest lecture / keynote speech	A4 A16 A23 A28 B3 B24	10	0	10
Personalized attention		3	0	3
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	**Description**
Directed discussion	Traballo individual e colectivo para o tratamento de distintas temáticas
Case study	Analizaranse casos presentados en diversos formatos: video, texto, oral, etc.
Research (Research project)	O alumnado en pequenos equipos terán que realizar unha entrevista a unha persoa que se lle proporcione información sobre a súa propia traxectoria persoal, facendo fincapé nos obstáculos pero tamén nas cuestións que favorecen o seu desenvolvemento individual e colectivo, tanto no ámbito educativo como social. A partir da entrevista, farase unha análise e interpretación da información, que se apoiará en bibliografía tanto proporcionada pola profesora como recollida polo propio alumnado. Finalmente farán unha proposta de intervención logopédica dende unha perspectiva inclusiva.
Short answer questions	O alumnado terá que facer unha proba sobre os contidos básicos da materia. A proba consistirá en preguntas breves, que o alumnado terá que responder tendo en conta a súa opinión fundamentada e/ou contrastada coas doutros autores e autores traballadas na materia.
Collaborative learning	Un dos eixos fundamentais da materia será a aprendizaxe colaborativa tanto dentro como fóra da aula.
Workbook	Na aula proporcionaranse unha serie de lecturas que terán que ler todos os alumnos e alumnas. Ademais para a preparación da materia, o alumnado poderán realizar outras lecturas complementarias recollidas na bibliografía, achegadas polo profesorado ou seleccionadas polo propio alumnado.
Oral presentation	O alumnado terá que intervir oralmente na presentación do proxecto de investigación.
Online discussion	Abordarase o rol da logopedia e as novas esixencias para o desempeño profesional no novo contexto derivado do covid-19
Guest lecture / keynote speech	Presentarase oralmente a información máis esencial de cada bloque temático e orientarase ao alumnado sobre como ampliar os coñecementos sobre o mesmo.

Personalized attention	
Methodologies	**Description**
Case study Research (Research project)	Realizaranse titorías grupais e individuais para o seguimento do proxecto de investigación. Presentarase na aula casos de alumnos ou alumnas con diferentes problemáticas relacionadas coa linguaxe e abordarase a análise dun xeito integral. Os estudantes deben realizar o diagnóstico educativo e logopédico e a proposta de intervención pedagóxica. Nesta tarefa as profesoras realizarán un seguimento periódico mediante atención persoalizada. Resulta imprescindible para o alumnado non asistente que manteña unha frecuente comunicación coas docentes para a preparación da materia.

Assessment			
Methodologies	**Competencies**	**Description**	**Qualification**

Research (Research project)	A4 A16 A23 A28 B3 B23 B24 C2	O alumnado en pequenos equipos terán que realizar unha entrevista a unha persoa á que se lle pedirá información sobre a súa propia traxectoria persoal, facendo fincapé nos obstáculos pero tamén nas cuestións que favorecen o seu desenvolvemento individual e colectivo, tanto no ámbito educativo como social. A partir da entrevista, farase unha análise e interpretación da información, que se apoiará en bibliografía tanto proporcionada pola profesora como recollida polo propio alumnado. Finalmente farán unha proposta de intervención logopédica dende unha perspectiva inclusiva. Na plataforma moodle atoparase a información en canto ás normas para a súa elaboración, Presentación, etc	60
Short answer questions	A4 A16 A23 A28 B3	Ao alumnado propoñerémoslle unha serie de preguntas curtas sobre distintos temas abordados na materia, sobre os que terá que disertar tendo como referentes a súa opinión persoal fundamentada e enriquecida coas achegas bibliográficas suxeridas na bibliografía e/ou expostas na clase.	40

Assessment comments
O proxecto de investigación presentarase en formato dixital O alumnado con recoñecemento oficial de adicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia, deberá solicitar titorías para programar as sesións interactivas e expositivas, nas que non poderá estar, co fin de planificar os traballos substitutorios, se fose o caso. Estas especificidades so serán necesarias para o proxecto de investigación, para a proba breve concorrerá nas mesmas condicións que o resto do alumnado. O proxecto de investigación ten un valor máximo de 5 puntos e o exame outros 5. Para a superación da materia é necesario como mínimo un 2 en cada unha das partes. Para superar a materia é necesario ter como mínimo un 5

Sources of information

Basic	- Acosta Rodríguez, V. M. (2006). Investigación, evaluación y colaboración profesional ante las dificultades del lenguaje. El reto hacia los modelos inclusivos. Revista Chilena de Fonoaudiología - Bauer, K. L., Iyer, S. N., Boon, R. T., & Fore, C. (2010). 20 ways for classroom teachers to collaborate with speech-language pathologists. Intervention in School and Clinic - Echeita Sarrionandia, E. (2012). INCLUSIÓN Y EXCLUSIÓN EDUCATIVA. DE NUEVO1 , ?VOZ Y QUEBRANTO? 2. REICE, Revista Electrónica sobre Innovación y Cambio en Educación, - Gobierno Vasco (2006). DESARROLLO DEL LENGUAJE Y DE LA COMUNICACIÓN EN EL MARCO DE UN MODELO INCLUSIVO DE INTERVENCIÓN. Vitoria-Gasteiz: Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco - Grau Rubio, C. e Fernández Hawrylak, M. (2016). /$ ('8&$&,Ï1 '(/ $/801$'2 ,10,*5$17((1 (63$f$. ARXIUS - Gobierno de Navarra (2006). Evaluación de la comunicación y del lenguaje (ECOL). Manual. - IRIS (2006). Estrategias y prácticas en las aulas inclusivas. IRIS 128735-CP-1-2006-1-BE-COMENIUS-C21 - Juncos Rabadán, O. e Pereiro Rozas, A (2002). PROBLEMAS DEL LENGUAJE ENLA TERCERA EDAD. ORIENTACIONES Y PERSPECTIVAS DE LA LOGOPEDIA. Revista galego-portuguesa de psicoloxía e educación: revista de estudios e investigación en psicolo - NÚÑEZ MAYÁN, M.T. (2007). Apoyo dentro o fuera del aula: un dilema resuelto en la teoría pero no en la práctica profesional. Huelva: Servicio de publicaciones de la Universidad de Huelva - Opertti, R. (2008). 48ª reunión de la Conferencia Internacional de Educación (CIE 2008) Tema: Inclusión Educativa: El Camino del Futuro Un desafío para compartir . Oficina Internacional de Educación/ Organización de las Naciones Unidas pra la Educación, la Ciencia - Sandoval Mena, M. e Simón Rueda, C. e Echeita Sarrionandia, G (2012). Análisis y valoración crítica de las funciones del profesorado de apoyo desde la educación inclusiva. Revista de Educación - Sebastián HEREDERO, E., Álvarez ZURITA, M., González, GÓMEZ, L. M.; Millán ALEMANY, R. (). ANÁLISIS DEL PROCESO DE DIAGNÓSTICO Y ELABORACIÓN DE UNA ADAPTACIÓN CURRICULAR: ESTUDIOS DE CASOS . - Schalock, R. L. (2009). La nueva definición de discapacidad intelectual, apoyos individuales y resultados personales. - Torres González, J. A. (2009). Análisis de los procesos de inclusión social y educativa: nuevos retos para suprimir las desigualdades y compartir las difencias. Contextos Educativos - UNESCO (2017). Guía para asegurar la inclusión y la equidad en la educación. - Vicen Carrascosa Oriola. (2012). EL ABORDAJE PLURIMODAL EN MUSICOTERAPIA, PARA EL DESARROLLO DE HABILIDADES COMUNICATIVAS DESDE EL RECURSO DE LAS CANCIONES.. Universidad de Valencia - Zapiola, Cr (2005). Adaptaciones curriculares para niños con compromiso en la comunicación y el lenguaje. : Revista argentina de psicopedagogía

Complementary	- BUENO AGUILAR, J. J. (1991). Un modelo de análisis de las funciones lingüísticas para el estudio del lenguaje en niños de educación especial. Temas actuales de la educación especial: Actas de las VI Jornadas de Universidades y Eduación Especi - BUENO AGUILAR, J. J. (1991). Comparación del lenguaje funcional entre niños de educación especial y a niños normales. Enseñanza & teaching: Revista interuniversitaria de didáctica - ARIZA PÉREZ, M. A. e TRUJILLO SÁEZ, F. (2006). Experiencias educativas en aprendizaje cooperativo. Granada: Grupo Editorial Universitario - CASTEJÓN, L.A. e OUTROS (2008). La escuela inclusiva ante los alumnos tartamudos: actitudes y emociones en la relación educativa. Revista de Educación - CASTRO RODRÍGUEZ, M.M. e OUTROS (2007). Un material hecho a medida. Cuadernos de Educación - LOZANO MARTÍNEZ, J. e FAURA PALAO, C. (1998). Adaptaciones curriculares como respuesta educativa a las necesidades de un niño autista. Anales de Pedagogía. Revista de Curriculum y Formación del Profesorado - SALES CIGES, A. e OUTROS (2010). Estudio de la eficacia académica de las medidas específicas de Atención a la Diversidad desde la percepción de los implicados. ESE. Estudios sobre Educación Páxinas con imáxes para elaborar e encontrar material:http://uk.dk.com/static/cs/uk/11/clipart/index.htmhttp://iespana2.gograph.com/IntegrationSimpleSearch.cfm?cfid=17779http://prescolaire.grandonde.com/clipart/activites/index.htmhttp://www.disabilityworld.org/09-10_01/spanish/indice.shtmlhttp://especial.fcep.urv.es/http://www.webespecial.com/webespecial.htmhttp://www.pntic.mec.es/http://w3.cnice.mec.es/recursos2/atencion_diversidad/01_03_01.htmhttp://cidat.once.es/http://needirectorio.cprcieza.net/http://www.xtec.es/~jlagares/indexcastella.htmhttp://informaticaparaeducacionespecial.blogspot.com/2008_05_01_archive.html http://villaves56.blogspot.com/2008/07/vocaroo-para-trabajar-la-expresin-oral.htmlhttp://cprcaspe.educa.aragon.es/RECURSOS/compensat.htmhttp://www.polibea.com/libros/index.htmhttp://platea.pntic.mec.es/~fmaquina/rg.htmhttp://www.revistaeducacion.mec.es/enlaces3.htmhttp://www.ulpgc.es/index.php?asignatura=1354130013572&ver=pd_bibliografia&id_Páxinas con sons grabados para elaborar material:http://www.findsouns.com/types.htmlhttp://iris.cinice.mecd.es/bancoimagenes/sonidos/directorio.phpOutros materiais de apoio:REVISTASRevista Educación Especial. Málaga: Aljibe.Revista Catalana d'Educació Especial i Atenció a la Diversitat. Vic:DepartamentRevista Galega da EducaciónRevista Galega do EnsinoCuadernos de PedagogíaRevista de Innovación EducativaRevista QuinesiaDisability & SocietyEducational PsychologyEmotional and Behavioural DifficultiesEuropean Journal of Special Needs EducationHigh Ability StudiesInternational Journal of Disability, Development and EducationInternational Journal of Inclusive EducationJournal of Intellectual & Developmental DisabilitySpecial Educational Needs Abstracts

Recommendations
Subjects that it is recommended to have taken before
Subjects that are recommended to be taken simultaneously
Subjects that continue the syllabus
Other comments

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.